

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Tractatvs De Confirmatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](#)

gitur Chrismate in vertice. Decimo quinto, postquam iam baptizatus vinctus est Chrismate in vertice, caput illius cooperitur ueste candida. Decimo sexto, iam baptizato vincto, & candida ueste cooperato, conceditur cereris accensus in signum lumenis fidei & gratiae acceptae.

Vasquez.
Suarez.
Ægidius.

TRACTATUS DE CONFIRMATIONE.

DIFFICULTAS PRIMA.

Quid sit Confirmatio.

August. **Cyprian.** **V** à nomine exordiamur, Sacramentum Confirmationis variè à Patribus & Doctoribus appellatur. Primo dicitur *manum impositio*, à ceremonia qua Apostoli Actorum 8. & 19. illud aut eius effectum conferrebat fidelibus, imponendo videlicet manus super illos; & hoc modo appellatur ab Augustino lib. 3. de Baptismo contra Donatistas, cap. 16. Deinde secundo, à materia remota ipsius, quæ est Chrisma, dicitur *Sacramentum Chrisma*; & hoc modo appellatur à Cypriano Epist. 12. Rursus tertio appellatur *Sacramentum configurationis*, & *signaculum Dominicum*, & *signum Christi*: quia forma huius Sacramenti applicatur imprimendo fronti confirmandi signum Crucis, & hoc signo illum confignando. Tandem quartò communiter à suo effectu appellatur *Confirmatio*, quia etiam recenter baptizatis, qui sunt quasi modò geniti in fantes, confert augmentum gratiae, cui annexa sunt auxilia gratiae, quibus confirmantur & robortantur in fine, ut possint tentationes contra eam vincere.

Ad rem vero accedendo, Confirmationem definiri potest physice per suas partes physicas, quod scilicet sit, *Victus exterior Chrisma ab Episcopo consecrati in fronte, manus Episcopi in modum Crucis facta, sub prescripta forma verborum*. Metaphysice vero definiri potest Confirmationem, quod sit, *Sacramentum confirmationis in fide*: quia definitur per *Sacramentum*, quod est genus ad Confirmationem, & ad reliqua Sacra menta, & per *confirmationem in fide*, quod est differentia, per quam distinguuntur a reliquis Sacramentis nouæ legis.

DIFFICULTAS II.

Vtrum Confirmatio sit Sacramentum nouæ legis.

Hæretici tam antiqui quam recentiores constanter negant, Confirmationem esse Sacramentum nouæ legis, quia id non constat ex Scriptura.

De Fide tamen est, Confirmationem esse Sacramentum nouæ legis distinctum ab omnibus alijs, Eugen. IV. quod definitum est ab Eugenio IV. in suo Decre-

to fidei, & à Tridentino sess. 7. can. 1. de Sacramentis in genere, & can. 1. de Confirmatione. Quod etiam constat ex perpetua traditione, quam nobis scriptam reliquerunt Clemens Papa Epist. 4. Clem. Pap. Urbanus Papa in sua Epistola cap. 7. Melchiades Vrbā. Pap. Papa in Epistola ad Episcopos Hispaniæ, & plures alij Pontifices & Patres, quos referunt Bellarmino. Bellarmin. Suarez. Ægidius. put. 32. sect. 1. & Ægidius q. 62. art. 1. dub. 1.

Quod autem Sacramentum Confirmationis, prout coalescens exunctione Chrisma, & ex verbis formæ, non deducatur efficaciter ex Scriptura, non obstat, vt esse illud in Ecclesia admittamus; quia plura de fide creditur, quæ ex Scriptura non constant. Quod significat Paulus 2. ad Thess. 2. dum ait: *Teneat traditiones, quas didicistis, sine per sermonem, sine per epistolam nostram*. & Ioan. Epist. 3. dum ait: *Multa habui vobis scribere, sed nolum per atramentum & calamus, spero autem protinus te videre, & os ad os loquemur.*

Addidimus, *Sacramentum Confirmationis*, prout coalescens exunctione Chrisma, & ex verbis formæ, non deducatur efficaciter ex Scriptura, quia ex Actor. 8. & 19. deducitur, Apostolos per manum impositionem, vt distinctam, & non pertinentem ad Baptismum, Spiritum sanctum iam baptizatis contulisse, ac proinde illam manuum impositionem fuisse verum Sacramentum Confirmationis, quamvis materialiter distinctum à Sacramento Confirmationis, coalescente ex dicta exunctione & verbis.

Erit in primis, quod per manum impositionem, vt ceremonia distincta à Baptismo, & ad ipsum non pertinentem, collatus fuerit Spiritus sanctus, constat ex eo, quod Actorum 8. & 19. supponitur, iam baptizatis post tempus non parum factam fuisse impositionem manum, & Spiritum sanctum fuisse collatum. Quod vero per eam impositionem conferetur Spiritus sanctus mediæ gratiæ sanctificante, & non medio dono linguarum, aut saltem non tantum medio hoc dono, constat, tum quia per solam gratiam sanctificantem Spiritus sanctus dicitur simpliciter & absolute conferri, sicut etiam per eam solam dicitur venire & habitare: tum quia omnibus, quibus siebat manuum impositione, conferebatur Spiritus sanctus, & tamen non omnibus conferebatur donum lingua-

G 3 rum.

rum. Et quod Apostoli per manum impositionem non intenderint Deo commendare baptizatos, seu pro eis orare, sed Spiritum sanctum conferre, constat ex Acto. 8. vbi postquam dicitur, Apostolos Petrum & Ioannem, missos ab Ieronimis Samariam, pro iam baptizatis orasle ut acciperent Spiritum sanctum, subditur: *Tunc imponebant illis manus, & accipiebant Spiritum sanctum.* Accedit, quod Petrus & Ioannes frustra mitterentur, vt iam baptizatos Deo commendarent, tum quia ipsi absentes id possent facere, tum quia Philippus, qui illos baptizauerat, posset ipsos Deo commendare, quia ad hoc non erat necessaria dignitas Apostolica & Episcopalis, qua carebat Philippus, & gaudebant Petrus & Ioannes.

August.

Augustinus vero dum lib. 3. de Baptismo c. 16. ait, *Manum impositionis non est aliud, quam oratio super hominem*, non loquitur de manum impositione, qua est Confirmatione, de qua loquitur in principio capituli, sed de alia, qua olim haeretici iam penitentes admittiebantur ad reconciliationem, & de qua ait iterari posse.

DIFFICULTAS III.

Quando fuerit Sacramentum Confirmationis a Christo institutum.

Supponimus contra haereticos, Confirmationem non fuisse a Melchiade Papa institutam: & contra Alexandrum & Bonaventuram, non fuisse institutam a Concilio Meldensi, quia Confirmatione fuit antiquior Melchiade & dicto Concilio, vt constat ex Pribus Diffic. 11. relatis, qui fuerunt illis antiquiores, & mentionem fecerunt Confirmationis; sed institutam fuisse immediate a Christo, vt generaliter de omnibus Sacramentis definitur a Tridentino scilicet 7. can. 1. de Sacramentis in genere, & ea omnia in particulari enumerante.

Hoc ergo supposito, difficultas est, Quando Christus instituerit Confirmationem. Circa quam primò non defuerunt, qui existimaverint, Confirmationem fuisse a Christo institutam Matth. 19. quando parvulus sibi oblatis manus imposuit, ac benedixit. Id tamen absque fundamento dicitur, tum quia impositione illa facta fuit parvulus non baptizatus, quibus Christus nullum Sacramentum instituit praeter Baptismum; tum etiam, quia ibi nulla sit mentio Spiritus sancti, immo neque Spiritus sanctus fuit specialiter collatus adhuc per hoc Sacramentum ante resurrectionem, & corporalem glorificationem Christi, vt significatur Ioannis 7.

Secundò alij existimarent, Confirmationem institutam fuisse a Christo in die Pentecostes, quia tunc fuerunt Apostoli confirmati. Id tamen etiam absque fundamento dicitur: quia quamvis Apostoli tunc fuerint confirmati, sed non medio Sacramento, sed immediate a Deo: immo est contradictionem, quia cum Christus in mundum venerit ad salvandos homines, & ad nouum Testamentum condendum, non est creditibile, quod in instituerit remedia nostra salutis, postquam mundum reliquit, & in calum rediuit, & non ante.

Tertiò alij existimant, Confirmationem institutam fuisse a Christo post resurrectionem, Ioan-

nis 20. quando Apostolos perfectit Sacerdotes, & eos instituit Episcopos: quia sicut Tridentinum Trident. fest. 14. c. 1. ex eo, quod tunc illis contulerit potestatem remittendi & retinendi peccata, deducit fuisse institutum Sacramentum Penitentiae; ita etiam ex eo quod tunc contulerit Apostolis potestatem Episcopalem, ac proinde confirmandi, deduci videtur tunc fuisse Confirmationem institutam. Id tamen absque sufficiente fundamento dicunt: quia quamvis tunc Christus Apostolis contulerit Episcopalem & plenam potestatem, ac proinde etiam confirmandi, ex eo tamen non deducitur tunc instituisse Confirmationem; quia conferre potestatem confirmandi, non fuit designare materiam & formam Confirmationis, & ipsis virtutem conferendi plenitudinem Spiritus sancti annexare, in quo institutio Confirmationis consistit. Ex eo vero quod contulerit potestatem remittendi & retinendi peccata, optimè deducitur tunc instituisse Sacramentum Penitentiae, eius partes designando, & ipsis virtutem iustificandi annexendo, quia tunc Christus suis verbis contulit illis potestatem remittendi peccata tamquam iudicibus, seu in iudicio, ac proinde media abolitione, confessione rei praesupposita, & non historica, sed dolorosa, & satisfactione imposita.

Quartò ergo Sotus in 4. dist. 7. q. unica, art. 1. *Sotus.* Victoria in Summa v. *Confirmationis*, Bellarmius *Victoria.* cap. 8. Suarez disp. 32. lec. 2. Reginaldus lib. 28. *Bellar.* Suarez. & communiter recentiores existimant, Christum Confirmationem instituisse in nocte Cenae: & non immerito, quia nullum aliud tempus ad id aptius excogitari potest, quia illud in quo Christus longe egit de suo Testamento, & de Ecclesiæ statu. Quod tradidisse videtur Fabianus Papa Epist. 2. *Fab. Epist.* cap. 1. dum ait: *In illa die Dominus Iesus, postquam canavit cum Discipulis suis, & laus eorum pederet, (scilicet a sanctis Apostolis predecessores nostri accepterant, nobisque reliquerunt) Christus confidere docuit.* vbi per Christum Sacramentum Confirmationis intelligitur. Et quamvis tantum intelligatur pars ex qua Sacramentum ipsum conficitur, ex eo tamen verisimiliter deducitur tunc instituisse Sacramentum Confirmationis, quia non videntur Christus ad alium usum illos docuisse confidere Christum, quia non ad usum, quo nunc Christum ponitur in vertice baptizati; quia ceremonia hec non fuit a Christo instituta, sed multò postea a Silvestro Papa, vt refert Hugo lib. 2. de Sacra-Hugo. mentis parte 7. cap. 3.

DIFFICULTAS IV.

Quæ sit materia remota Sacramenti Confirmationis.

Circa hanc rem variae fuerunt Doctorum sententiae: quia Primo nonnulli Canonisti, vt refert Marsilius in 4. quest. 5. art. 1. visi sunt sentire, materiam remotam Sacramenti Confirmationis non esse Chrismam, sed manum Episcopi, dum dicunt Confirmationem non fieri vocatione aliqua, sed nuda manum impositione. ducentur autem ad id, quia in Scriptura non legitur alio confirmatione Apostolos, quam manum impositione.

Secundò Canus, vt refert Valentia disp. 5. q. 1. *Canus.* punct. 2.

punct. 2. sensit, ma etiam remotam Confirmationis esse oleum & balsamum, & quodlibet eorum sufficere: id tamen absque fundamento aliquo sensit & affirmavit.

Caietanus. Tertiò Caietanus q. 72. art. 2. Nauarrus cap. 2. num. 8. Sotus in 4. dist. 7. quæst. vñica, art. 2. Co-
Nauarrus. uarruias lib. 1. Variarum cap. 10. num. 4. & Val-
Sotus. enia vbi suprā, sentiunt, solum oleum oliuarium
Caietanus. esse materialm essentialiter requisitam, & sufficientem ad valorem Confirmationis: mixtionem vero illius cum balsamo, tantum esse necessariam necessitate præcepti (sive Ecclesiastici, ut existimat Caietanus, sive diuini, ut existimat Sotus) quod

Innoce. III. tradidisse viderut Innocentius III. in cap. *Pastoralis*, de Sacramentis non iterandis, dum interroga-
tus, an is, qui dum confirmaretur, non fuit Chri-
smate sed oleo tantum unctione, debet iterum con-
firmari; respondet, in talibus nihil esse iterandum,
sed caute supplendum quod fuit omissum. Sentit
ergo tunc validum fuisse Sacramentum Confirmationis, & solum aliquid accidentale defuisse, alias iterandum foret. Et ratione probatur: quia credi non potest, rem adeo rarissimam & carissimam, præteritum tunc quando in sola Iudea nasci agnoscebat, institutam fuisse ut necessariam ad valorem Sacramenti, quod toto orbe ministrandum era.

Bonavent. Quartò ergo Bonaventura in 4. dist. 7. ar. 1. q. 2.
Suarez. Suarez disp. 33. sect. 1. Henriquez c. 2. Egidius
Herrig. quæst. 72. art. 3. dub. 1. Bonacina d. 3. quæst. vñica,
Egidius. punct. 3. & plures alij docent, & meritò, materia-
Bonacina. remotam essentialiter requisitam, & sufficientem, esse Chrismam confectum ex oleo oliua-
rum & ex balsamo.

Eugen. IV. Et in primis esse materialm essentialiem, seu es-
sentialiter requisitam, satis indicat Eugenius IV. in suo Decreto, dum ait: *Secundum Sacramentum est Confirmationis, cuius materia est Chrisma confe-
ctum ex oleo & balsamo.* Quo satis denotat, esse materialm essentialiem, seu requisitam ad valorem Confirmationis, quia ex una parte loquitur de materia, qua necessariò presupponitur ad formam, & ex altera absolutè dicit esse materialm, & in omnibus alijs Sacramentis nihil, quod necessariò præsupponitur ad formam, appellat materiam, quod non sit materialm essentialis. Addimus, *quod necessariò presupponitur ad formam*, quia etiam satisfactionem, quae non est essentialis Sacra-
mento Penitentiae, appellat quasi materiali illius, sed satisfactio non presupponitur necessariò ad formam.

Accedit, quod, quando loquitur de materia consercationis Sanguinis, non ait esse mixtum ex vino & aqua, sed esse vinum, cui debet admisceri aqua, quo denotat vinum tantum esse materialm essentialiem, seu necessariam necessitate Sacramenti, & non aquam, sed hanc tantum esse necessariam necessitate præcepti.

Ex ratione probatur, quia ad veritatem formæ Confirmationis, nempe *Confirmo te Chrismate sa-
luis*, requiritur Chrisma compositum ex oleo & balsamo; ergo Chrisma ex his compositum est materia essentialiter requisita ad Confirmationem. Consequens pater, Antecedens autem probatur, quia quamvis Chrisma ex sua prima uia significatio significet quodlibet unctionem, tamen ex accommodatione Ecclesie & Patrum significat mixtum ex oleo & balsamo, ut pater ex Fabiano,

Cyprianus. Cypriano, Innocentio, & alijs relatis à Bellarmino cap. 8. quamvis Patres aliquando nomine olei *Innocent.* Chrisma significant, quia Chrisma componitur *Bellarmino.* ex multo oleo, & paucissimo balsamo.

Ita tamen balsamum est necessarium ad materiam Confirmationis necessitate Sacramenti, vt non referat an sit Palestinum, an Indicum; quia etiam Indicum est verum balsamum, ut constat ex eius qualitatibus & effectibus.

Quod vero Chrisma sit materia sufficiens, imo & totalis, cōstat & ex eo, quod Eugenius IV. nihil *Eugen. IV.* aliud afflignauit pro materia; & ex eo quod vñchio Chrismatis in modum Crucis facta sit sufficiens materia proxima, imo & totalis, supra quam sufficienter & totaliter cadit tota forma Confirmationis, ut dicemus Difficultate vñ, vnde manus Episcopi non tam est materia, quam instrumentum applicans materialm, & cā viens.

Quod autem balsamum tempore Christi fure-
ritarum & carum, non efficit incredibile, quod institutum fuerit pro complemento materiae es-
sentialis: quia ad confectionem Chrismatis ad Confirmationem necessarij, sufficit parum; quia ad hoc, quod Chrisma sit mixtum ex oleo & bal-
samo, non est necessarium omnem partem Chri-
smatis continere formaliter aliquid balsami, sed sufficit, & ad minus est necessarium, ut qualibet pars sit alterata à balsamo, recipiendo in se odo-
rem & alias qualitates balsami, ad quod sufficit parum balsami pro multo oleo.

Innocentius vero III. in dicto cap. *Pastoralis* *Innoce.* III. non solum fuit interrogatus de eo quod suprā re-
tulimus, sed etiam, an, qui absque prævia Confirmatione fuit Sacris initiatus, ministrare possit: & ad hæc generaliter respondit, in talibus nihil esse iterandum, sed caute supplendum quod fuit præ-
termisum. quasi dicat, in eiusmodi nihil, quod sit validè factum, iterandum esse, sed supplendum esse, aut quod fuit omnino omissum, aut quod fuit inualide factum, quod est moraliter esse omissum; ex hoc tamen non deducitur, solo oleo confirmatum, fuisse validè confirmatum.

Quod vero Chrisma sit nouum (id est præ-
sentis anni) vel sit vetus, non refert ad valorem Confirmationis, dum incorruptum sit, ut patet: etiam si graniter peccet, qui vetere Chrismate confirmat, ut constat ex Fabiano Epistola 2. ad *Fab. Epist.* Orientales.

DIFFICULTAS V.

Vtrum ad valorem Sacramenti Confirmationis necessarium sit Chrisma esse ab Episcopo benedictum.

Caietan. Onenunt communiter Doctores, ad va-
lorem Sacramenti Confirmationis requiri quod Chrisma sit ab Episcopo benedictum seu confe-
ratum, & non sufficere a simplici Sacerdo-
te (ut falsò existimat Caietanus) adhuc ex com-
missione Episcopi (in quo fallitur Ledefina) ne-
que summi Pontificis. (ut falsò existimat So-
tus.) Quod efficaciter deducitur ex Eugenio IV. *Eugen. IV.* in suo Decreto fidel, dum ait: *Materia Sa-
cramenti Confirmationis est Chrisma ex oleo &
balsamo per Episcopum benedicto;* ibi autem al-
signat materiam essentialem, ergo benedictio

G 4 Episcopi

Episcopi etiam requiritur essentialiter, sicut mixtio ex oleo & balsamo. Quod etiam significat Fabianus Epistola 2. ad Orientales, dum ait, Christum in nocte Cenam docuisse Apostolos confidere Christum, id est miscere oleum & balsamum, & benedicere, quia sic conficitur Christum: quod autem est necessarium Sacramento ex Christi institutione, est essentialis ipse Sacramento.

Quod autem ita necessarium sit benedictionem fieri ab Episcopo, ut nequeat illa committi simplici Sacerdoti, adhuc à summo Pontifice (quamvis illi possit, & aliquando commissa fuerit administratio Confirmationis) etiam significat Eugenius IV. dum subdit: *Lexitur tamen alignando per Apostolicæ Sedis dispensationem, ex rationabili & urgente admodum causa, simplicem Sacerdotem Chrismate per Episcopum confecto* (id est composito ex oleo & ex balsamo, & benedicto) *hoc administrasse Confirmationis Sacramentum.* Quod etiam constat ex praxi Ecclesie, quæ numquam Chrismatis benedictionem simplici Sacerdoti committit, etiam si aliquando administracionem commiserit.

Ex eo autem, quod simplici Sacerdoti possit committi Confirmationis administratio, quæ est maior quam Chrismatis benedictione, non sit, posse ipsi committi benedictionem: sicut neque ex eo, quod simplices Sacerdotes possint ab eis commissione efficere consecrationem Corporis Christi, quæ est maior benedictione Chrismatis, & administratione Confirmationis, sit, posse absque commissione benedicere Christum, & administrare Confirmationem; quia axioma illud, *Qui potest ad maius, potest ad minus*, non habet locum in his quæ sunt Iuris positivi, pendentia ex libertate Superioris, quales sunt materie Sacramentorum: immò neque in alijs rebus physicis, nisi subordinatae sint, & eiusdem rationis. Ignis enim quamvis possit producere calorem, nequit producere frigiditatem; & homo quamvis possit ratiocinari, nequit volare.

In tamen benedictione Chrismatis essentialiter requiritur ad valorem Confirmationis, ut ad eum sufficiat quod modolibet benedici invocatione Dei: quia credi nequit Christum formulam aliquam pro benedictione determinasse, ut adiungunt Suarez, Aegidius, & alii: modus tamen benedicendi Chrismatis prescriptus est ab Ecclesia, qui necessitate precepti obliterandus est.

Ex dictis, contra Paludanum constat, Ecclesiam dispensare non posse, ut Christum non benedicendum ad valorem Confirmationis sufficiat, quia benedictione requiritur ex Christi institutione, ad cuius dispensationem non agnoscitur potestas in Ecclesia.

DIFFICULTAS VI.

Quæ sit materia proxima Sacramenti Confirmationis.

Conveniunt Doctores, materiam proximam essentialiem Sacramenti Confirmationis esse vunctionem ex Chrismate factam, quia hæc vunctione est actualis vsus ipsius Chrismatis, quod est materia remota, & supra quam cadit forma Sacramenti Confirmationis: & esse sufficientem & to-

talem, quia supra eam solam cadit sufficienter tota forma Confirmationis.

Est tamen difficultas circa qualitatem & quantitatem dictæ vunctionis. Circa qualitatem vunctionis conueniunt Doctores, ad valorem Confirmationis requiri, vunctionem fieri in modum seu figuram Crucis, & in fronte baptizati.

Et in primis, requiri, baptizatum signari à ministro signo Crucis, constat ex illis verbis forma, *Signo te signo Crucis.*

Secundo, requiri, hanc signationem fieri vunctione ipsa, praterquam quod constat ex vsu & ritu Ecclesie, quæ praescribit ut signum Crucis vunctione ipsa formetur; etiam constat ratione, quia sola vunctione est materia proxima Confirmationis; ergo essentialiter requiritur quod fiat in modum Crucis. Consequenter patet, quia alias non verificabitur tota forma Confirmationis, nempe, *Signo te signo Crucis, & confirmo te Chrismate salutis*, quia forma tantum potest verificari ratione materiæ proxime, sicut supra eam solam cadere potest. Antecedens autem, nempe solam vunctionem esse materiam proximam, constat, & quia solam Christum est materia remota, & quia sola vunctione sufficit, ut tota forma Confirmationis sit vera; quia si sola ea sufficit, ab aliq. fundamento dicetur, aliud quam ipsam ingredi materiam proximam Confirmationis.

Tertio, ad valorem Confirmationis requiri, vunctionem fieri in fronte baptizati, constat & ex perpetuo usu Ecclesie, & ex testimonio Patrum, qui absque ullo discrimine docent, eam signationem formandam esse in fronte: & etiam ex fine Confirmationis deducitur, quia haec instituta fuit à Christo ad roboramendum baptizatum in fide, ne fidem & Crucem Christi erubescat, ac proinde conuenientissimum fuit insitu fieri in fronte, ubi sedes est verecundia, sicut ob eundem finem institutum est quod vunctione fieri in modum Crucis.

Quarto, ad minus ex precepto Ecclesie requiri, vunctionem fieri immediata manu ipsa ministri, & non medio aliquo instrumento, immo & pollice dextro, constat ex vsu & ritu Ecclesie: fieri tamen pollice dextro, non requiritur ad valorem Confirmationis, in quo communiter conueniunt Doctores, quia credi non potest, Christum instituisse, ut ex re non tanti momenti pendaat valor Sacramenti Confirmationis: & ob hanc rationem credi potest, ad valorem Confirmationis non requiri, quod vunctione fiat immediata manu ipsa Episcopi, sed sufficere quod fiat instrumento aliquo, ut contra Suarez, Aegidium, Reginaldum, & alios adiungant Aegidius, Henriquez cap. 2. n. 3. & Vivaldius de Confirmatione cap. 5.

Circa quantitatem vunctionis certum est, ad valorem Confirmationis ad minus requiri, & etiam sufficere, tantam partem frontis vngi, quanta sit necessaria ut in ea possit Crux sensibilis formari: & tantam partem Chrismatis requiri & sufficere, quanta necessaria sit & sufficit ad formationem Crucis sensibilis, cum formanda sit Chrismate ipso, quia utrumque requiritur & sufficit, ut forma Confirmationis verificetur; sicut etiam ad valorem Baptismi requiritur & sufficit, tantam partem corporis ablui, & tantum aqua, quanta necessaria est & sufficit ut forma Baptismi verificetur, seu ut quis sit & dicitur absolute ablatus.

DIFFI-

Tractatus de Confirmatione. DIFFICULTAS VII. & VIII. 81

DIFFICULTAS VII.

Vtrum Apostoli confirmauerint vunctione Chrismatis.

Alexand. Bonavent. In primis Alexander 4.p.q.24. & Bonaventura in 4.dist.7.artic.1.q.1. & 2. existimant, Apostolos nuda manuum impositione absque vunctione confirmasse, seu Sacramentum Confirmationis contulisse, quia Acto. 19. vbi dicitur Apostolos baptizatis Spiritum sanctum contulisse, non aliter id dicitur factum quam manuum impositione.

Waldens. Secundo, Waldensis Tom. 2. de Sacramentis c. 113. Bellarminus de Sacramento Confirmationis c. 9. & Aegidius q. 72.a. 3. dub. 2. existimant, Apostolos nullo alio confirmasse, & Spiritum sanctum baptizatis contulisse, quam vunctione Chrismatis manibus Apostolorum facta, quia ex una parte vunctione Chrismatis manibus Apostolorum facta satisfactam Scripturam, in qua dicitur, Apostolos per manuum impositionem Spiritum sanctum contulisse, quam Dionysius, Fabiano, & aliis Patribus, dicentibus, Apostolos vlos fuisse vnguento Chrismatis ad administrationem Sacramenti Confirmationis: & ex altera parte expediens fuit, Apostolos non ut particulari dispensatione ad confirmationem nuda manuum impositione absque vunctione, que a Christo instituta relinquebatur generaliter & in perpetuum.

S.Thomas. Tertiò, S. Thomas q. 72.a. 2. & 4. Sotus in 4. dist. 7.art. 2. Gabriel q. 1.a. 15. & Suarez disput. 33. sect. 4. existimant, & merito, Apostolos aliquando nuda manuum impositione absque vunctione effectum Confirmationis contulisse, & aliquando vunctione Chrismatis sub verbis formae, sicut modò fit.

Ingen. IV. Et in primis Apostolos effectum Confirmationis nuda impositione manuum absque vunctione contulisse, expressisse videtur Eugenius IV. in suo Decreto fidei, dum docet, loco manus impositionis Apostolorum dari in Ecclesia Confirmationem (id est vunctionem Chrismatis sub verbis formae) quia si manus impositione non esset distincta ab vunctione, sed eadem cum ea quæ modò fit in Ecclesia, hæc non diceretur dari loco illius, sicut Baptismus qui modò fit, non dicitur dari loco illius qui dabatur ab Apostolis. Et satis indicatur in Scriptura; quia numquam, quod in ea dicitur Apostolos Spiritum sanctum dedit, fit mentio vunctionis, sed tantum nuda manuum impositionis. Et mirum esset, nullam fieri mentionem vunctionis, & fieri impositionis manuum, si hæc non esset alia quam vunctione digitus manus in fronte baptizati facta. Imo vunctione fieri in fronte medio digito, non sufficeret, vt ratione illius Apostoli dicerentur manus impositione supra baptizatos, vt dicitur Actorum 8. quia id tantum effet digito tangere frontem baptizati. Quod si nunc, quando Confirmatione fit vunctione modo dicto, etiam dicitur manuum impositione, ideo est, quia, vt ait Eugenius IV. vunctione hæc datur loco impositionis manuum Apostolorum ad eundem effectum & finem: dicitur autem dari loco illius, quia Apostoli vii fuerunt prius manuum impositione quam vunctione.

Deinde Apostolos etiam vlos fuisse vunctione Chrismatis ad dandum Spiritum sanctum, sicut

modò fit in Ecclesia, constat ex Dionysio de Ecclesiastica Hierarchia c. 4. & ex Fabiano Epistola 2. ad Episcopos Orientales, & ex aliis Patribus, qui dicunt, Apostolos vlos fuisse Chrismate in administratione Sacramenti Confirmationis, quo Spiritus sanctus datur: quod fuit maximè conueniens, vt Apostoli, qui erant primi Paetores & Magistri, & qui fundamenta Ecclesia iacebant, & qui eam instruebant, non omittent vunctionem Chrismatis à Christo in perpetuum institutionem, sed etiam ea vterentur. Imo credi potest, Apostolos ea ordinariè ut cepisse à tempore, quo Ecclesia coepit esse sufficienter fundata & instruēta, & non anteā quia in principio conueniens fuit illos ut manuum impositione, qua visibiliter conferbant Spiritum sanctum, vt ita suaderent & stabilirent fidem Christi. Vtibatur autem hac manuum impositione ex speciali commissione & dispensatione Christi.

Addimus, vt supponit Alexander & Bonaventura, nudam manuum impositionem Apostolorum fuisse verum Sacramentum Confirmationis; quia ex promissione contulit Spiritum sanctum media gratia sanctificante: cui non obstat, non fuisse institutionem lege aliqua stabili & firma, sed tantum pro breui tempore, quia absque fundamento aliquo dicitur id requiri ad rationem Sacramenti, sed non esse Sacramentum distinctum formaliter, & in ratione Sacramenti à Confirmationis Sacramento, quod nunc fit media vunctione Chrismatis sub verbis formæ, quia illa manuum impositione ad eundem effectum & finem fuit instituta ad quem dicta vunctione, sed tantum fuisse materialiter distinctum. Quod insinuat ab Eugenio IV. dum ait, loco impositionis manuum Apostolorum dari in Ecclesia Confirmationem: & id sufficit, vt ex eo Patres deduxerint, solos Episcopos esse ministros Confirmationis quæ nunc est, quia scilicet est idem Sacramentum formaliter cum impositione manuum Apostolorum, qui fuerunt Episcopi.

Quod verò Actorum 8. Apostoli orauerint pro baptizatis, vt acciperent Spiritum sanctum, non fuit superfluum, quamus eorum impositione illum ex promissione Christi infallibiliter conferret, quia oratione illa vel tantum petebant à Deo distinctionem in baptizatis ad receptionem Spiritus sancti, medio augmentatione gracia sanctificantis, vel quod visibiliter veniret Spiritus sanctus, quem illi visibiliter conferbant ex virtute miraculorum, ad quorum patrationem oratio est maximè utilis.

DIFFICULTAS VIII.

Quæ sit forma Sacramenti Confirmationis.

C onueniunt Doctores, hæc verba, *Signo te signo Crucis, & confirmo te Christmate salutis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti,* esse sufficientem formam Sacramenti Confirmationis, vt ostendit perpetuus Ecclesiæ vlos, & expressit Eugenius IV. in suo Decreto fidei. Vnde Eugenius IV. quæcumque alia verba prædictis æquivalentia sunt sufficientia ad valorem Confirmationis, quia in Sacramentis (exceptis Baptismo & Confirmatione, quoad invocationem trium personarum nominibus consuetis, ob peculiarem rationem) quæcumque verborum mutatio, quæ non destruit

sensus Sacramentalem, non est substantialis, sed tantum accidentalis, quæ non obest valori eorum.

Est tamen difficultas, An omnia prædicta verba sint essentialia, seu ad valorem Confirmationis requisita.

Non defunt qui credant, verba illa, *Signo Crucis*, non esse essentialia, quia includuntur in illis, *Signo te:* & non defunt, quibus videatur verba illa, *Chrismare salutis*, non esse essentialia, quia includuntur in verbo *confirmo*; imò & duo illa verba, *Signo & confirmo*, non esse essentialia, sed sufficere vnum aut alterum.

Nihilominus conuenient communiter Doctores, omnia dicta verba esse essentialia, & ad valorem Confirmationis requisita, quia omnibus illis semper vfa est Ecclesia, & omnia illa assignantur

Eugen. IV. ab Eugenio IV. pro forma, in qua necessaria est expressio personæ quæ confirmatur, non minus quam in forma Baptismi, ob eadem ratione quam pro Baptismo attulimus Disp. I. Diff. 7. Expressio quoque trium personarum in unitate essentialiæ, non est minus necessaria in forma Confirmationis quam in forma Baptismi; quia Confirmationis est oddam complementum Baptismi; quia est instituta, ut eam suscipiens propugneret fidem; sicut Baptismus, ut eum suscipiens accipiat fidem, ob quod conuenientissime institutum est, ut in forma virtusque exprimatur mysterium Trinitatis, quod est primus & præcipuum nostræ fidei: imò & quod exprimatur nominibus consuetis Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Reliqua etiam, quæ de forma Baptismi diximus, applicanda sunt formæ Confirmationis, quia eadem ratio est in formis virtusque.

Quod verò nullus ex Patribus expressè tradidit totam formam Confirmationis, non obstat, quia id omiserunt, quia eorum instituto non defueriebat, & alius ex quotidiano Ecclesiæ vnu id aperte constabat.

DIFFICULTAS IX.

Quos effectus tribuat Sacramentum Confirmationis.

Conueniunt Primò Catholici contra hæreticos, Sacramentum Confirmationis characterem imprimere, ut definitur ab Eugenio IV. in Sua Decreta fidei, & à Tridentino scilicet 7. can. 9. *Eugen. IV.* *Trident.* *Augustin.* Sacramentis in genere, & id significat Augustinus lib. 2. Contra literas Petilianæ, cap. 104. qui neque sibi neque nobis adueratur lib. 3. de Baptismo, cap. 16. dum ait: *Manus autem impositionis non sicut Baptismus repeti non potest: quid enim est aliud quam oratio super hominem?* quia non loquitur de manus impositione quæ est Confirmationis, sed de ea quæ olim hæretici iam penitentes admittiebantur ad reconciliationem. Quod etiam ratione Theologica constat, quia Confirmationis iterari non potest, ut nouissima traditione constat, & ex Eugenio IV. & ex Tridentino ubi supra: id autem ex nullo alio capite oriù potest, nisi quia imprimat characterem indeleibilem, ne duplex character frustra imprimatur.

Sed quamus sacrilegium graue sit bis confirmari, & bis eundem confirmare, ob neutrum tamen incurritur irregularitas, quamus qui bis baptizat, & qui bis baptizatur, fiant irregulares, ut

dicimus Tractatu de Irregularitate, Disp. II. Diff. 1. quia id pro Confirmatione nullo iure exprimitur.

Et quamus character Confirmationis, sicut & Ordinis, supponat characterem Baptismi, absque quo non patet aditus ad Confirmationem, neque ad alia Sacramenta, tamen est diuersa specie à charactere Baptismi, vt pote ad diuersum munus in institutis, quia charactere Baptismi insignitur tamquam domestici Dei; charactere vero Confirmationis tamquam eius milites: reliqua verò, quæ de charactere in communi dicimus Tractatu de Sacramentis in genere, Disp. III. Diff. x. applicanda sunt characteri Confirmationis.

Secundò conueniunt Catholici, Sacramentum Confirmationis ex opere operato conferre augmentum gratiæ iustificantis: quia, ut constat ex dicto Tractatu Disp. III. Diff. 1. omnia Sacramenta nostra legis conferunt ex opere operato gratiam iustificantem, quod huic Sacramento conuenire conatur specialiter ex eo, quod Patres communiter docent, per illud Spiritum sanctum & Spiritus sancti plenitudinem conferri, & quia Sacramentum Confirmationis (salem per se) non conferit primam gratiam, quia non est Sacramentum mortuorum ad iustificantandam animam in institutum, idèò conferit augmentum gratiæ, ac proinde prærequirit in suscipiente statum gratiæ, & cōsequenter ut peccator suscipiat Confirmationem disponendus est vel Sacramento Penitentie, vel perfecta contritione, prout maluerit, quia nullo præcepto constringitur Sacramentum Penitentie præmittere, ut docent communiter Doctores; quia non præcepto diuino, neque positivo, neque naturali, ut patet, neque positivo Ecclesiastico, quia de neutro constat. In Canone autem, *Vt in ieiunij*, de Consecratione, dist. 6. non præcipitur suscepitio Penitentie ad Confirmationem, sed tantum fit monitus illius, sicut & ieiunij. Addimus, *salem per se*, quia sunt, qui de quinque Sacramentis viuorum generaliter affirment, attrito, qui bona fide accedit ad illa, existimans vel se esse in statu gratiæ, vel inuincibiliter ignorans esse necessarium accedere in eo statu, conferre per accidentem primam gratiam iustificantem, & remissionem peccatorum, quamus nos in dicto Tractatu Disp. III. Diff. IV. dicamus id esse falsum.

Ita tamen per Confirmationem confertur augmentum gratiæ iustificantis, ut huic sit annexa collatio auxiliorum fini Confirmationis proportionatorum, nempe publicæ professioni fidei, & propagnationi illius coram Tyrannis, iuxta id quod in dicto Tractatu Disp. III. Diff. III. generaliter dicimus de gratia Sacramentali: imò & per ilam remitti peccata venialia habentia attritionem eorum, dicimus Tractatu de Penitentia Disp. II. Difficultate XVI.

Sed an per Confirmationem, ceteris partibus, detur maior gratia iustificans, quam per Baptismum, difficile est: nihilominus verisimilius est, per Confirmationem confiri maiorem gratiam quam per Baptismum, quod satis indicant Clemens, Urbanus, Melchiades, Cyprianus, & plures alii, dum per antonomasiam dicunt, per Confirmationem Spiritum sanctum & Spiritus sancti plenitudinem conferri. Quod etiam consonum est institutioni Confirmationis, quia instituta est instar accretionis corporalis, per quam maior substantia & quantitas acquiritur toto tempore quo

Clemens.
Urbanus.
Melchiades.

Cyprianus.

Tractatus de Confirmatione. DIFFIC. X. & XI. 83

quo crescimus, à natuitate vsque ad virilem aetatem, quam per primam generationem, instar cuius institutus est Baptismus.

DIFFICULTAS X.

Qui sint capaces Sacramenti Confirmationis.

Conueniunt primò Doctores, solos baptizatos esse capaces Sacramenti Confirmationis (id est, eos solos posse validè confirmari) quod definit Innocentius III. in cap. *Veniens* 3. de Presbytero non baptizato, & merito: quia baptinus est ianua omnium Sacramentorum, ut ipso institutus instar generationis, quæ præsupponitur ad confirmationem, instar cuius instituta est Confirmation, & ad omnia alia, quorum instar reliqua Sacraenta instituta sunt, Spiritus sanctus verò, qui Actorum 10. dicitur visibiliter descendere in non baptizatos, non descendit in eos media Confirmatione, cuius dicimus non baptizatos esse incapaces, sed immediate à Deo communicatione gratia iustificantis, & non characteris.

Vrbani. Conueniunt secundò, baptizatos omnes, cuicunque aetatis & sexus, esse capaces Confirmationis. Quod deducitur ex Actibus Apostolorum, in quibus sapè dicitur, Apostolos manus impolluisse lupra baptizatos, absque discrimine aliquo inter eos: & id ostendit praxis & usus Ecclesie; quod fuit satis conuenienter institutum, vt sicut omnes qui generantur, sunt capaces accretionis, sic etiam omnes qui spiritualiter generantur, sunt capaces accretionis spiritualis, ad quod aludit Urbanus relatus can. 1. de Consecratione, distin. 5. dum ait: *Omnes fidèles per manum impositionem Episcoporum Spiritum sanctum post Baptismum accipere debent, ut plene Christiani innescantur.*

Catech. Roman. Obferuandum tamen est, quod quamvis in infante baptizati possint licite confirmari, vt ex primitur in Catechismo Romano part. 2. cap. 3. num. 14. quia id nullatenus prohibetur: conuenientius tamen est, usum rationis expectare, saltem vsque ad septimum aetatis annum, vt dicitur in dicto Catechismo, vt ita cum maiori fructu ratione dispositionis, quæ eo tempore esse potest, recipiatur; cum alias Confirmatione non sit medium necessarium ad salutem, sicut est Baptismus. Id tamen non tollit, ob aliquam rationabilem causam pueros in infante conuenienter confirmari, vt si timeatur, puerum, si in infante non confitetur, vel numquam esse confirmandum, vel nimis differendam, ob quod antiquitus, quando in Ecclesia erat persecutio, & Episcoporum paucitas, infantes statim confirmabantur. Est autem valde conueniens, infantibus, & adultis statim morituri Confirmationem conferre, saltem ob fructum augmenti gratia, ob quem etiam expeditillam perpetuò amentium conferre, & etiam his qui aliquando vici fuerunt ratione, nisi sciatur hos statim post peccatum aliquod mortale ante contritionem perfectam de illo, in amentiam incidisse, vel habuisse voluntatem non recipiendi Confirmationem: quia Christiani, qui hanc non habent, censentur voluntatem habere saltem implicitam recipiendi illam, quæ ad eius suscep-

nem sufficit, quod si speretur amentes aliquando usum rationis habituros, & tunc futuram esse occasionem recipiendi Confirmationem, conuenientius erit tempus illud expectare, vt decentius & fructuosius recipiatur.

DIFFICULTAS XI.

Vtrum baptizati teneantur suscipere Confirmationem.

Sicutus in 4. dist. 7. quaest. 20. Bonaventura articulo 3. quæst. 2. Waldensis 2. de Sacramentis Bonaven. cap. 111. Silvester v. Confirmation, num. 3. Petrus VI. idem. Sotus lect. 2. de Confirmatione, & plures alij docent, verè esse præceptum, quo baptizati tenentur confirmari: quia Can. *Omnis de Consecratione*, dist. 15. qui est Urbani Papæ, dicitur: *Omnes fidèles per manus impositionem Episcoporum, Spiritum sanctum accipere debent, ut plene Christiani innescantur.* Et Can. *Vi ieiunij*, eadem dist. dicitur: *Nunquam erit Christianus, nisi Confirmatione Episcopali chrismatus fuerit;* & can. *De his*, eadem dist. dicitur, non posse Baptismum sine Confirmatione ritè perfici. Ex Auctoribus huius sententiae quidam existimant, præceptum hoc suscipiendi Confirmationem esse diuinum, alij esse Ecclesiasticum, alij verò esse naturale, quando adeat opportunitas suscipiendi illam; quia si tunc non suscipitur, verè contemnitur. Et in hoc etiam inclinat Durandus q. 1. art. 2. quando instat Durand.

Sotus. Sotus. *Couart.* Couart. *Vazquez.* Vazquez. *Suarez.* Suarez. *Egidius.* Egidius. Sotus in 4. dist. 7. q. vnica, art. 8. Couart. 1. Variarum c. 10. n. 5. Vazquez q. 90. art. 1. dub. 4. Suart. d. 38. lect. 1. Egidius q. 72. art. 8. & plures alij docent, nullum esse præceptum suscipiendi Confirmationem adhuc data opportunitate, & merito: quia nullum potest offendere præceptum. Quia non diuinum, vt patet; neque Ecclesiasticum, quia de eo nullatenus constat traditione aliqua, vt patet; neque aliquo scripto. Quia quamvis in dictis Canonibus necessitas aliqua suscipiendi Confirmationem autdebitum significetur, non tamen verbis adeò strictis, vt in eis verum præceptum contingatur, sed tantum necessitas Confirmationis ad aliquem finem, nempe vt baptizatus augmento gratia per Confirmationem collato, & auxilijs ei annexis euadat Christianus perfectus, & quamdam velut perfectionem Baptismi adipiscatur: huius tamen perfectionis adipiscendæ nullum extat præceptum.

Et tandem neque est præceptum naturali suscipiendi Confirmationem adhuc oblata occasione & opportunitate, quia etiam tunc potest omitti absque contemptu, vt patet, si ex tædio, aut aliter quis omittat Confirmationem, & non quia eam parui pendaat, sicut non contemnit Eucharistiam, qui etiam data opportunitate illam non suscipit. Periculum autem deficiendi à fide ex defectu Confirmationis, etiam quando adeat Tyrannus, non est proximum, neque aliter sufficiens, vt sit obligatio & præceptum suscipiendi Confirmationem; cum sint alia media, quibus à Deo impetratus auxilia efficacia ad id, & saltem absque illa non desunt auxilia sufficiencia.

cientia ad id. Vnde non erit peccatum, saltem mortale, non suscipere Confirmationem; quia quod non est contra praeceptum aliquod, non est peccatum.

Trident.

Addimus, neque esse praeceptum aliquod suscipiendi Confirmationem ante Ordines, quia quamvis in Tridentino sess. 23. cap. 4. de Confirmatione dicatur, *Prima tonsura non initientur, qui Confirmationem non suscepserint;* in his tamen verbis nullum continetur praeceptum suscipiendi Confirmationem ante primam tonsuram. Imo neque imponitur ipsi Episcopo non tradendi primam non confirmato, sed in illis tantum continetur directio & admonitio.

DIFFICULTAS XII.

Vtrum solus Episcopus possit validè conferre Sacramentum Confirmationis.

Eugen. IV.

Trident.

Urbanus.
Melchiades.
Eusebius.

Concil. Toletan. I.

Leo.
Concil. Atrausicanum.

Ambros.

Innocent. I.

DIFFICULTAS XIV.

Quibus cérimonij Sacramentum Confirmationis conferatur.

IN primis ante administrationem Confirmationis conficitur Christī ab Episcopo, mixtione olei & balsami, & eorum benedictionibus: & supra Christī iam factū aliquoties halat Episcopus: & iam omnino consecratum salutatur ab Episcopo & Presbyteris his verbis: *Ave sanctum Christus.* Quorum conuenientiam ostendit Bellarum cap. 13.

Secundò, quando baptizatus confirmandus est, adhibetur patrīus qui confirmandum tenet, quod in Ecclesia est antiquissimum, ut constat ex can. In *Catechismo*, de Consecratione, dist. 4. & ex can. *De his*, 30. quæst. 1. & ex c. 1. de Cognatione spirituali, in 6. & patrīus qui non tenet confirmandum, non contrahit cognitionem spiritualē, vt dicimus Tractatu de Matrimonio, Disputatione xviii. Difficul. xii. & non tenetur patrīus confirmatum instruere in rebus fidei & in morib⁹, nisi in defectu patrīni Baptismi; & non

poteſt esse patrīus, niſi unus aut vna, vt pater ex can. *Non plures*, de Consecratione, dist. 4. & ex cap. finali de Cognitione spirituali, in 6. & non potest esse niſi qui est confirmatus, vt deducitur ex can. *In Baptismate*, de Consecratione, dist. 4. etiam potest esse qui fuit patrīus in Baptismo.

Tertiò, Episcopus conferri pacem iam confirmato in signum accepit gratia Spiritus sancti, cuius effectus est pax.

Quarto, confirmato alapam infligit, vt aduerat, ipsum in posterum forti animo quamcumque ignominiam pro Christo toleraretur.

Quinto, caput confirmati virā linea ligatur, ne Christī defluat, quæ tam diu ferenda est, quādū consuetudo obtinuerit, niſi ex rationabili causa ciuius ex consensu Episcopi tollatur.

Sextò, Confirmatio quovis tempore, etiam in Festo, & interdicti, conferri potest, sicut Baptinus, & extra Ecclesiam, & à non ieunis ferri & suscipi.

Addimus, omnes dictas cérimonias, & omnes alias quæ in Sacramento Confirmationis adhibentur, conuenientes esse, vt generaliter de omnibus cérimonij, quæ in administratione Sacramentorum adhibentur, definit Tridentinum scilicet Trident. f. 7. can. 13. de Sacramentis in genere.

